



**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Mrkonjić Grad
za period 01.01-31.12.2021. godine**

Broj: RV072-22

Banja Luka, 24.11.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
	4. Nabavke.....	9
	5. Priprema i donošenje budžeta	10
	6. Finansijski izvještaji	10
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	11
	6.1.1. Prihodi i primici.....	11
	6.1.2. Rashodi i izdaci	13
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit).....	17
	6.1.4. Neto finansiranje.....	18
	6.1.5. Razlika u finansiranju	18
	6.2. Bilans uspjeha	18
	6.2.1. Prihodi	18
	6.2.2. Rashodi.....	19
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	19
	6.3. Bilans stanja.....	19
	6.3.1. Aktiva	19
	6.3.2. Pasiva.....	21
	6.3.3. Vlastiti izvori.....	23
	6.3.4. Vanbilansna evidencija.....	23
	6.4. Bilans novčanih tokova	24

6.5.	Vremenska neograničenost poslovanja	24
6.6.	Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	24
6.7.	Napomene uz finansijske izvještaje	24

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Mrkonjić Grad koji obuhvata: Bilans stanja na dan 31.12.2021. godine; Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj Opštine Mrkonjić Grad, istinito i objektivno prikazuje, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12. 2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da su konsolidovani godišnji finansijski izvještaji za korisnike budžeta Opštine Mrkonjić Grad sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, jer Opština nema značajnih neizvjesnosti u vezi istim.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik Opštine Mrkonjić Grad je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 24.11.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Konsolidovanom finansijskom izvještaju Opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedno pod tačkom 3. izvještaja:

U Opštini Mrkonjić Grad su tokom godine, na određeno vrijeme, zbog privremeno povećanog obima posla, pet izvršilaca bili zaposleni na period duži od šest mjeseci u jednoj kalendarskoj godini, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Za dodjelu sredstava granta na osnovu zaključaka načelnika Opštine Mrkonjić Grad nije donesen interni akt kojim bi se definisali kriterijumi i uslovi za ostvarivanje prava na dodjelu. Pojedini korisnici sredstava granta nisu podnosili izvještaje o utrošku primljenih sredstava, što nije u skladu sa članom 8. Odluke o izvršenju Rebalansa budžeta Opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik Opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Mrkonjić Grad obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Mrkonjić Grad.

Banja Luka, 24.11.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) priznavanje rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga vrši u skladu sa članom 93. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, odnosno paragrafom 7 (b) i 99. MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja,
- 2) kratkoročne finansijske obaveze i dugoročne obaveze po zajmovima, odnosno obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova klasifikuju u skladu sa članom 73., 77. i 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 3) na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive evidentiranje datih sredstava obezbjeđenja (mjenica) po dugoročnim kreditima od komercijalnih banaka vrši u skladu sa članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad, Javne ustanove Mašinska škola Mrkonjić Grad i Javne ustanove Narodna biblioteka Mrkonjić Grad da obezbijede da se:

- 4) izvještaji o popisu sačinjavaju u skladu sa članom 20. stav (1) tačka 3) i 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) prijem zaposlenih na određeno vrijeme zbog privremeno povećanog obima posla vrši u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- 2) ugovori o javnim nabavkama realizovanim konkurentskim zahtjevima za dostavljanje ponuda zaključuju u roku propisanom članom 89. stav (3) Zakona o javnim nabavkama,
- 3) internim aktom definišu pravila i kriterijumi za dodjelu sredstava granta.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad da obezbijedi da se:

- 4) ugovori o javnim nabavkama realizovanim konkurentskim zahtjevima za dostavljanje ponuda zaključuju u roku propisanom članom 89. stav (3) Zakona o javnim nabavkama,
- 5) Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene uskladi sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u Javnoj ustanovi Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove „Centar za socijalni rad“ Mrkonjić Grad da obezbijedi da se:

- 6) Pravilnik o platama zaposlenih uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorm za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o trezoru,
- Odluka o izvršenju Rebalansa budžeta Opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Zakon o lokalnoj samoupravi,
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o radu,
- Zakon o porezu na dohodak (Glava I-IV, VI, X i XII)
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o uređenju prostora i građenju (član 73-82 i 191),
- Zakon o vodama (član 188-195),
- Zakon o šumama (član 89),
- Zakon o javnim putevima,
- Zakon o koncesijama (član 32),
- Zakon o zaštiti od požara,
- Zakon o komunalnim taksama,
- Zakon o komunalnim djelatnostima (član 6-12, 20-25 i 41),
- Zakon o socijalnoj zaštiti,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Mrkonjić Grad,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru i Odluka o visini naknade za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: Opština) je smještena u jugozapadnom dijelu Republike Srpske na površini od 685 km². Na području Opštine, prema popisu stanovništva iz 2013. godine živi oko 16.000 stanovnika u 38 naseljenih mjesta, odnosno 22 mjesne zajednice.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti propisane Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16, 36/19 i 61/21), kao i druge nadležnosti koje joj se prenose drugim zakonima. Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik. Skupština opštine, koju čini 25 odbornika, je organ odlučivanja i kreiranja politike, a načelnik zastupa i predstavlja Opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2021. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 102/20), Opština je svrstana u razvijene jedinice lokalne samouprave Republike Srpske.

Pod nadležnošću Opštine su budžetski korisnici - javne ustanove (u daljem tekstu: JU) Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad i Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: JU Dječiji vrtić), a Narodna biblioteka Mrkonjić Grad, Mašinska škola Mrkonjić Grad i Gimnazija Mrkonjić Grad su finansirani iz budžeta opštine u dijelu materijalnih troškova i nabavke opreme. Finansijski izvještaji ovih budžetskih korisnika su konsolidovani u finansijskom izvještaju Opštine i glavna knjiga je sastavni dio trezora Opštine.

Pod kontrolom Opštine se nalaze i Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja „dr Jovan Rašković“ Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad), JU Kulturno-sportski centar „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: JU KSC „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad), Komunalno preduzeće „Park“ Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: KP „Park“ Mrkonjić Grad), preduzeće „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad i Agencija za privredni razvoj Mrkonjić Grad.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine Mrkonjić Grad za period 01.01-31.12.2021. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju Opštine za 2018. godinu i sačinila Izvještaj u kojem je dato 12 preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti (10 za finansijske izvještaje i dvije za usklađenost).

Opština je u februaru 2021. godine dostavila Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske odgovor o preduzetim radnjama radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju broj RV050-19, odnosno nakon roka propisanog članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/05 i 20/14).

Od 10 preporuka datih za finansijske izvještaje, devet je provedeno, a preporuka koja se odnosila na konsolidaciju finansijskih izvještaja kontrolisanih entiteta nije provedena.

Od dvije preporuke za usklađenost, nije provedena preporuka koja se odnosi na utvrđivanje kriterijuma kod dodjele sredstava grantova i poštovanje istih, te dostavljanje

izvještaja o namjenskom korištenju odobrenih sredstava granta, u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Opštine su definisani postojećim internim aktima (Statut, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u opštinskoj upravi, opštine Mrkonjić Grad, Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima iz 2016. godine, Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Mrkonjić Grad, Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza i ostali).

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u opštinskoj upravi, opštine Mrkonjić Grad sistematizovana su 74 radna mjesta sa 85 izvršilaca. Na dan 31.12.2021. godine u Opštinskoj upravi u radnom odnosu je bio 81 izvršilac, od kojih su tri imenovana lica - funkcionera, 56 službenika, 11 namještenika i 10 pripravnika. Na neodređeno vrijeme je zaposleno 56 izvršilaca, 12 na određeno vrijeme, 10 pripravnika i tri imenovana lica, a jedan funkcioner je angažovan ugovorom o volonterskom radu. U 2021. godini radni odnos je zasnovalo pet izvršilaca, a za dva lica je prestao radni odnos sticanjem uslova za penzionisanje.

U Opštini su tokom godine, na određeno vrijeme, zbog privremeno povećanog obima posla, pet izvršilaca bili zaposleni na period duži od šest mjeseci u jednoj kalendarskoj godini, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16). Navedenim članom zakona je propisano da se radni odnos može zasnovati i za vrijeme čije trajanje je unaprijed određeno (radni odnos na određeno vrijeme), zbog privremeno povećanog obima posla, najduže do šest mjeseci u toku jedne kalendarske godine.

U JU Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad na dan 31.12.2021. godine je zaposleno šest izvršilaca, od čega su dva na neodređeno vrijeme, tri na određeno vrijeme i jedno imenovano lice, a u JU Dječiji vrtić 40 izvršilaca (na neodređeno 32, sedam na određeno vrijeme i jedno imenovano lice).

Internim Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene u navedenoj instituciji primijenjeni su koeficijenti za obračun plata definisani Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, što nije u skladu sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 70/19). Takođe navedeni pravilnik, nije usklađen sa članom 9. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene, kojim su utvrđeni koeficijenti za obračun plata po platnim grupama.

Pravilnikom o platama zaposlenih u JU Centar za socijalni rad, utvrđeni su rasponi koeficijenata za obračun plata određeni Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, a ne u skladu sa članom 19. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 47/18, 68/20 i 69/21), kojim su utvrđeni rasponi koeficijenata za obračun plata zaposlenih po platnim grupama.

Opština nije sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu sa priložima u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22). U toku 2021. godine sačinjeni su Knjiga poslovnih procesa, procijenjeni rizici i sačinjen Registar rizika.

Prilikom provođenja popisa imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine Izvještaji o popisu u JU Centar za socijalni rad, JU Mašinska škola i JU Narodna biblioteka nisu sačinjeni u skladu sa članom 20. stav (1) tačka 3) i 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21), jer ne sadrže uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Prema gore navedenom i pod tačkama 4. i 6. izvještaja, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se prijem zaposlenih na određeno vrijeme zbog privremeno povećanog obima posla vrši u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad da se Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene uskladi sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u JU Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove „Centar za socijalni rad“ Mrkonjić Grad da obezbijedi da se Pravilnik o platama zaposlenih radnika Javne ustanove „Centar za socijalni rad“ Mrkonjić Grad uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad, Javne ustanove Mašinska škola Mrkonjić Grad i Javne ustanove Narodna biblioteka Mrkonjić Grad da obezbijede da se izvještaji o popisu sačinjavaju u skladu sa članom 20. stav (1) tačka 3) i 4) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

4. Nabavke

Izmijenjenim i dopunjenim Planom javnih nabavki za 2021. godinu, planirana su ukupno 182 postupka javnih nabavki vrijednosti 4.104.408 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), od čega su nabavke roba (349.833 KM), usluga (822.695 KM) i radova (2.931.880 KM).

U toku 2021. godine proveden je 161 postupak javnih nabavki ukupne vrijednosti od 2.724.696 KM bez PDV-a, putem 11 otvorenih postupaka (1.613.547 KM), 23 postupka upućivanjem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda (497.497 KM), sedam pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja (147.981 KM), dva postupka putem Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 38/14) u iznosu od 5.082 KM i 118 postupaka putem direktnog sporazuma (460.589 KM). Nabavke se najvećim dijelom odnose na asfaltiranje, rekonstrukciju i nasipanje gradskih i lokalnih puteva i ulica na području Opštine (872.197 KM), sanaciju zgrade srednjoškolskog centra (207.797 KM), zimsko čišćenje snijega (159.820 KM) i prevoz učenika (183.205 KM).

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 17 postupaka nabavki vrijednosti 1.077.362 KM (bez PDV-a) ili 40% od vrijednosti provedenih postupaka.

Kod revizijom obuhvaćenih nabavki utvrđena su odstupanja u primjeni Zakona o javnim nabavkama i to:

- kod postupaka nabavki provedenih putem pregovaračkih postupaka, konkurentskih zahtjeva i direktnih sporazuma Opština i JU Dječiji vrtić nisu na veb stranici objavili osnovne elemente ugovora, kako je propisano članom 75. stav (2) zakona,
- zaključivanje ugovora nakon provedenih postupaka javnih nabavki sanacije škole u Trijebovu i nabavke peleta za JU Dječiji vrtić, provedenih putem konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda, nije izvršeno u roku od 10 dana od dana dostavljanja odluke o izboru ponuđača, što nije u skladu sa članom 89. stav (3) zakona.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru Javne ustanove Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad da obezbijede da se ugovori o javnim nabavkama realizovanim konkurentskim zahtjevima za dostavljanje ponuda zaključuju u roku propisanom članom 89. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Mrkonjić Grad je 26.03.2021. godine donijela Odluku o usvajanju budžeta za 2021. godinu u iznosu od 12.227.000 KM („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 2/21). Kod pripreme i donošenja budžeta za 2021. godinu Opština se nije u potpunosti pridržavala budžetskog kalendara utvrđenog članom 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16). Kako odluka o usvajanju budžeta za 2021. godinu nije stupila na snagu prije početka fiskalne godine, a Skupština opštine nije donijela odluku o privremenom finansiranju Opštine, finansiranje Opštine u prvom kvartalu 2021. godine je vršeno u skladu sa članom 38. stav (3) navedenog zakona.

Rebalans budžeta Opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu je usvojen dana 06.12.2021. godine („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 8/21) u iznosu od 13.189.000 KM. Navedeni iznos je raspoređen na rashode za lična primanja (3.268.300 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (2.181.200 KM), rashode finansiranja (70.500 KM), subvencije (435.000 KM), grantove (1.488.000 KM), doznake građanima (2.278.000 KM), rashode po sudskim rješenjima (15.000 KM), transfere između različitih jedinca vlasti (86.500 KM), budžetsku rezervu (10.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (2.829.500 KM), izdatke za otplatu dugova (433.000 KM) i ostale izdatke (94.000 KM). Prihodi su planirani u iznosu od 12.039.000 KM, primici za nefinansijsku imovinu (315.000 KM), primici od finansijske imovine (60.000 KM), ostali primici (470.000 KM) i neutrošena sredstva iz ranijeg perioda u iznosu od 305.000 KM (namjenska sredstva za rekonstrukciju Osnovne škole „Branko Ćopić“ Bjelajce (u daljem tekstu: OŠ) u iznosu od 69.433 KM i za ulaganja u projekat Pecka 235.568 KM).

Nakon Rebalansa budžeta doneseno je osam Rješenja o realokacijama sa budžetske rezerve i u okviru i između potrošačkih jedinica u iznosu od 49.157 KM, u skladu sa Odlukom o izvršenju Rebalansa budžeta Opštine Mrkonjić Grad.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za Opštinsku upravu, JU Dječiji vrtić Mrkonjić Grad, JU Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad, JU Narodnu biblioteku Mrkonjić Grad, JU Mašinsku školu Mrkonjić Grad i JU Gimnaziju Mrkonjić Grad na obrascima propisanim Pravilnikom o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 15/17).

Pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2021. godinu izvršena je konsolidacija kontrolisanih entiteta JU KSC „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad, Agencije za

privredni razvoj Mrkonjić Grad, KP „Park“ Mrkonjić Grad i preduzeća „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad, ali nije izvršeno uključivanje neto imovine/ kapitala JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad, kako je definisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačke 6.3.1.2. i 6.3.3. izvještaja).

S obzirom da je JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad budžetski korisnik koji je od 1. januara 2022. godine uključen u Sistem trezora Opštine, nije data preporuka za konsolidaciju kontrolisanih entiteta u finansijskim izvještajima Opštine u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2021. godine iskazano je u obrascu PIB – Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 – opšti fond, što predstavlja budžet u užem smislu (u daljem tekstu: PIB) i obrascu PIF – Periodični izvještaj o izvršenju po svim računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

Ukupni prihodi i primici u obrascu PIB iskazani su u iznosu od 12.778.796 KM i za 1% su niži u odnosu na Rebalans budžeta, a ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 11.874.128 KM i za 10% su niži u odnosu na Rebalans budžeta.

Skupština Opštine je 21.05.2022. godine donijela Zaključak o usvajanju Izvještaja o izvršenju Budžeta opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu i Odluku o usvajanju Završnog računa opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 3/22).

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je iskazala prihode u ukupnom iznosu od 12.320.813 KM, od čega su na fondu 01 u iznosu od 11.966.281 KM, fondu 03 u iznosu od 339.098 KM i fondu 04 u iznosu od 15.434 KM. Primici su iskazani na fondu 01 u ukupnom iznosu od 812.515 KM.

Prihodi i primici iskazani u PIF-u u ukupnom iznosu od 13.133.328 KM uvećani za namjenska sredstva naplaćena u ranijem periodu, a utrošena u 2021. godini u iznosu od 305.000 KM čine ukupna sredstva u iznosu od 13.438.328 KM.

Namjenska sredstva obezbijeđena ranijih godina su iskazana u iznosu sredstava utrošenih u toku 2021. godine na poziciji Raspodjela suficita iz ranijih perioda, a čine ih namjenska sredstva za rekonstrukciju OŠ „Branko Ćopić“ Bjelajce u iznosu od 69.433 KM i za ulaganja u projekat Pecka 235.568 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 7.342.487 KM. Najvećim dijelom ih čine indirektni porezi naplaćeni preko Uprave za indirektno oporezivanje BiH (6.442.382 KM), porezi na lična primanja (382.702 KM), porezi na imovinu (407.520 KM) i prihodi od samostalnih djelatnosti (76.913 KM). Poreski prihodi su usaglašeni sa Ministarstvom finansija Republike Srpske.

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 2.871.443 KM. Čine ih najvećim dijelom naknade po raznim osnovama (1.960.581 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (359.557 KM), komunalne naknade i takse (331.417 KM), administrativne naknade i takse (50.804 KM), prihodi od zakupa i rente (42.056 KM) i ostali neporeski prihodi (123.665 KM) koji se u najvećem iznosu od 58.119 KM odnose na prihode od samodoprinosu za razvoj sporta i kulture na području Opštine i refundacije plata pripravnika od JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (48.713 KM).

Administrativne i komunalne naknade i takse se ostvaruju u skladu sa Odlukama o opštinskim administrativnim i komunalnim taksama i Tarifama opštinskih i administrativnih taksi. Odlukom o komunalnim taksama utvrđena je obaveza plaćanja komunalne takse za korišćenje objekata i prostora zajedničke komunalne potrošnje, a najvećim dijelom se odnose na takse za isticanje firmi (213.377 KM) i korišćenje prostora za parkiranje motornih vozila (111.509 KM).

Naknade po raznim osnovama se odnose na koncesionu naknadu za korišćenje elektroenergetskih objekata (962.049 KM) ostvarenu od Matičnog holdinga „Elektroprivreda Republike Srpske“ Zavisno preduzeće „Hidroelektrane na Vrbasu“ a.d. Mrkonjić Grad, naknadu za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (510.111 KM), naknadu za proizvodnju električne energije (96.110 KM) i naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta (90.202 KM).

Skupština opštine je po osnovu namjenskih naknada usvojila programe/planove o utrošku namjenskih sredstava. Za 2021. godinu doneseni su Odluka o utrošku novčanih sredstava sa posebnog računa vodnih naknada, Program zajedničke komunalne potrošnje, Program utroška sredstava ostvarenih prodajom šumskih drvnih sortimenata, Plan utroška sredstava od koncesione naknade i Plan utroška sredstava od takse za posebne mjere zaštite od požara, za koje su sačinjeni i usvojeni zasebni izvještaji o namjenskom utrošku sredstava.

Grantovi (na fondu 01) su iskazani u iznosu od 101.438 KM i odnose se na grantove u zemlji (85.438 KM) i grantove iz inostranstva (16.000 KM). Grantovi u zemlji su najvećim dijelom iskazani po osnovu sufinansiranja projekata asfaltiranja lokalnih ulica na teritoriji Opštine od strane građana (67.438 KM) i finansiranja programa zaštite izvorišta vode na području Opštine (10.000 KM) od strane Fonda za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske.

Grantovi iz inostranstva su ostvareni po osnovu projekta jačanja mjesnih zajednica od UNDP BiH.

Transferi između različitih jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 2.005.445 KM, od čega su na fondu 01 (1.650.925 KM), fondu 03 (339.086 KM) i na fondu 04 (15.434 KM).

Transferi na fondu 01 se u najznačajnijim iznosima odnose na sredstva dodijeljena od strane Vlade Republike Srpske - Ministarstva finansija Republike Srpske za završetak realizacije infrastrukturnih objekata (360.000 KM) i za rekonstrukciju OŠ „Ivan Goran Kovačić“ Mrkonjić Grad (500.000 KM), sredstva Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za socijalna primanja i lične invalidnine (632.973 KM) i Službe Predsjednika Republike Srpske za rekonstrukciju krova srednjoškolskog centra i izradu socijalne karte (100.000 KM).

Transferi na fondu 03 se odnose na donatorska sredstva po Odluci Vlade Republike Srpske o izmjeni Odluke o prihvatanju donatorskih sredstava Vlade Republike Srbije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 93/20) i Sporazumu o finansiranju projekata donatorskim sredstvima u okviru mehanizma saradnje po Sporazumu o uspostavljanju specijalnih paralelnih odnosa između Republike Srpske i Republike Srbije zaključenog sa Vladom Republike Srpske - Ministarstvom finansija na iznos od 586.749 KM za finansiranje projekta „Rekonstrukcija enterijera i nabavka opreme u srednjim školama - Gimnazija i Mašinska školi u Mrkonjić Gradu“ (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Transferi na fondu 04 se odnose na ostatak sredstava po Odluci o usmjeravanju sredstava za izgradnju lokalne putne infrastrukture opštini Mrkonjić Grad iz 2018. godine doznačenih sa računa sredstava sukcesije i privatizacije Ministarstva finansija Republike Srpske za projekat putne infrastrukture (15.434 KM).

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 812.515 KM na fondu 01, a odnose se na primitke za nefinansijsku imovinu (315.810 KM), primitke od finansijske imovine (20.862 KM) i ostale primitke (475.843 KM).

Primici za nefinansijsku imovinu se odnose na primitke od prodaje zemljišta u vlasništvu Opštine.

Primici od finansijske imovine se odnose na naplaćene depozite od komercijalnih banaka date kao sredstva obezbjeđenja za kredite date malim i srednjim preduzećima u ranijem periodu (7.446 KM) i primitke od finansijske imovine iz transakcija sa drugim nivoima vlasti po osnovu poreskih obaveza izmirenih obveznicama od strane Ministarstva finansija Republike Srpske (13.416 KM).

Ostali primici se odnose na primitke po osnovu avansa u inostranstvu datih UNDP BiH u prethodnoj godini po osnovu učešća Opštine u finansiranju projekata energetske efikasnosti zgrade srednjoškolskog centra i JU Centar za socijalni rad u iznosu od 300.000 KM, naplaćena potraživanja od Javnog fonda za dječiju zaštitu po osnovu refundacije naknade plate za porodijsko odsustvo (84.302 KM) i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu refundacije naknade plate za bolovanja (84.752 KM) i prenos sredstava sa transakcionog računa JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad (6.789 KM) prema instrukciji Ministarstva finansija Republike Srpske, koji je sa datumom 01.01.2022. godine uključen u Sistem trezora Opštine (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 12.228.648 KM, od čega su na fondu 01 u iznosu od 11.874.128 KM (rashodi 9.324.996 KM i izdaci 2.549.132 KM), na fondu 03 izdaci u iznosu od 339.086 KM i na fondu 04 izdaci u iznosu od 15.434 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su u cijelosti iskazani na fondu 01 i odnose se na tekuće rashode u iznosu od 9.236.513 KM i transfere između ili unutar jedinica vlasti u iznosu od 88.483 KM.

Tekuće rashode čine rashodi za lična primanja zaposlenih (3.187.649 KM), rashodi po osnovu korištenja roba i usluga (2.010.891 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (67.161 KM), subvencije (398.855 KM), grantovi (1.472.694 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (2.086.820 KM) i rashodi po sudskim rješenjima (12.443 KM).

Rashodi za lična primanja se odnose na rashode za bruto plate zaposlenih (2.418.460 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (694.717 KM), naknadu plate zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada (39.250 KM) i (bruto) rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (35.222 KM).

Osnov za obračun plata i naknada zaposlenih u Opštinskoj upravi su Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21 i 69/21) i Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Mrkonjić Grad („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 5/17, 6/18 i 2/20), a za funkcionere Odluka o visini plata funkcionera opštine Mrkonjić Grad („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 6/14). Odlukom načelnika Opštine cijena rada za 2021. godinu utvrđena je u iznosu od 110 KM.

Osnov za obračun plate kod JU Dječiji vrtić Mrkonjić Grad su Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u JU Dječiji vrtić Mrkonjić Grad (od 01.06.2017. godine) i Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima za zaposlene u JU Dječiji vrtić Mrkonjić Grad.

Osnov za obračun plate kod JU Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad je Pravilnik o platama zaposlenih u JU Centar za socijalni rad.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada najvećim dijelom se odnose na naknade za topli obrok (192.718 KM), regres (183.486 KM), prevoz (31.743 KM), naknade za zimnicu i ogrev u neto iznosu od po 10.800 KM i pripadajuće poreze i doprinose (256.938 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći se najvećim dijelom odnose na otpremninu za odlazak u penziju (12.381 KM), novčanu pomoć zaposlenima u slučaju smrti člana uže porodice (14.479 KM) i u slučaju rođenja djeteta (6.511 KM).

Rashode po osnovu korištenja roba i usluga čine rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (217.496 KM), za režijski materijal (66.503 KM), za materijal za posebne namjene (53.701 KM), za tekuće održavanje (322.559 KM), putovanja i smještaja (52.928 KM), za stručne usluge (188.223 KM), usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (584.990 KM) i ostali neklasifikovani rashodi (524.491 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu utroška električne energije (35.016 KM), drveta (73.267 KM), usluge korišćenja fiksnog (15.193 KM) i mobilnog telefona (16.755 KM) i poštanske usluge (37.043 KM).

Rashodi za režijski materijal se u najznačajnijem iznosu odnose na rashode za obrasce i papir (14.567 KM), materijal i pomagala za održavanje čistoće (19.819 KM) i kancelarijski materijal i pomagala (12.301 KM).

Rashodi za materijal za posebne namjene se najvećim dijelom (44.569 KM) odnose na rashode za nabavku hrane za potrebe JU Dječiji Vrtić Mrkonjić Grad.

Rashodi za tekuće održavanje se uglavnom odnose na održavanje objekata drumskog saobraćaja (lokalnih puteva i sanacije lokalnih puteva – 269.959 KM), za ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje zgrada (17.708 KM) i prevoznih sredstava (16.691 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja se odnose na rashode po osnovu utroška benzina i nafte (38.807 KM) i po osnovu prevoza ličnim vozilima na službenim putovanjima u zemlji (6.235 KM). Opština raspolaže sa sedam vlastitih službenih automobila, dva su po osnovu ugovora o korištenju ustupljena od strane ZP „Hidroelektrane na Vrbasu“ a.d. Mrkonjić Grad, a JU Centar za socijalni rad raspolaže sa jednim službenim automobilom.

U okviru rashoda po osnovu utroška benzina i nafte evidentirani su i utrošci nastali upotrebom vozila Fudbalskog kluba „Sloboda“ Mrkonjić Grad, a evidentiranje i priznavanje rashoda koji se ne odnose na izvještajni entitet nije u skladu sa članom 93. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i sa paragrafom 7 (b) i 99. MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Rashodi za stručne usluge se odnose na rashode za usluge štampanja, grafičke obrade, kopiranja i uvezivanja (15.744 KM), objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova (28.974 KM), izrade fotografije i filma (18.073 KM), izrade projektne dokumentacije (12.038 KM) i ostale stručne usluge (59.323 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine se najvećim dijelom odnose na rashode za usluge zimske službe (167.296 KM), čišćenja javnih površina (83.698 KM), utroška električne rasvjete na javnim površinama (248.462 KM) i zaštite životne sredine (59.264 KM). Usluge zimskog održavanja lokalnih puteva su evidentirane

po osnovu godišnjih ugovora sa preduzećem Šik Turs d.o.o. Mrkonjić Grad i KP „Park“ Mrkonjić Grad.

Ostali neklasifikovani rashodi se najvećim dijelom odnose na bruto naknade van radnog odnosa (406.844 KM), rashode po osnovu reprezentacije (34.389 KM), organizacije prijema, manifestacija i slično (30.431 KM), doprinosa i taksi na teret poslodavca (16.740 KM) i ostale nepomenute rashode (7.267 KM). U okviru bruto naknada van radnog odnosa najveći dio se odnosi na naknade skupštinskim odbornicima (216.150 KM), po osnovu ugovora o djelu (126.992 KM) i članovima komisija i radnih grupa (58.128 KM).

Bruto naknade skupštinskim odbornicima se, u skladu sa Odlukom o određivanju novčane naknade odbornicima Skupštine opštine Mrkonjić Grad i članovima radnih tijela Skupštine („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 6/14, 5/21 i 7/21), obračunavaju u visini od 45% prosječne neto plate zaposlenih u opštinskoj upravi za prethodnu godinu, ne uključujući plate funkcionera, koja je iznosila 1.011 KM.

Naknade članovima komisija i radnih grupa se odnose na članove skupštinskih komisija u visini od 100 KM fiksno mjesečno i naknade članovima izbornih komisija utvrđene od strane Centralne izborne komisije BiH u iznosu od 150 KM, koje su u toku 2021. godine tokom izbornog procesa savjeta mjesnih zajednica iznosile 500 KM.

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su iznosu od 67.161 KM i odnose se na kamate na dugoročne kredite (62.692 KM) i kamate prema ugovorima o medijaciji sa MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banja Luka (4.443 KM).

Subvencije se uglavnom odnose na davanja za razvoj poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na području opštine Mrkonjić Grad (148.983 KM), javnim nefinansijskim subjektima u oblasti trgovine i turizma (22.853 KM) i nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima (223.839 KM).

Planom utroška sredstava od koncesione naknade u 2021. godini definisano je da će se sredstva dijelom koristiti za sufinansiranje aktivnosti malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i poljoprivrede, a okvir za realizaciju ovih sredstava kroz date subvencije je Program za podsticaj privrednog razvoja Opštine za tekuću godinu („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj 3/21). Realizaciju programa provodi Agencija za privredni razvoj opštine Mrkonjić Grad, kroz objavljivanje javnog poziva, prijem zahtjeva, donošenje odluka o primljenim zahtjevima od strane skupštinskih komisija, ugovaranje, monitoring i izvještavanje od strane učesnika u implementaciji Programa.

Subvencije za razvoj poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva su najvećim dijelom odobrene za projekte podrške samozapošljavanju nezaposlenih lica (32.000 KM), unapređenje stočarstva i poljoprivrednih zadruga kroz nabavku poljoprivredne mehanizacije i opreme (33.100 KM), sufinansiranje individualnih poljoprivrednih proizvođača (50.192 KM) i podršku pčelarstvu (14.011 KM).

Subvencije u ostalim oblastima se odnose na izgradnju objekata poslovnih zona (31.448 KM), za refundaciju troškova izgradnje poslovnih objekata i nabavke osnovnih sredstava (20.922 KM), podsticaj za zapošljavanje pripravnika (95.628 KM) i za samozapošljavanje (26.000 KM)

Grantovi se u potpunosti odnose na grantove u zemlji i to tekuće (1.312.829 KM) i kapitalne grantove (159.865 KM).

Tekući grantovi se najvećim dijelom odnose na grantove dodijeljene sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (564.888 KM), neprofitnim subjektima u zemlji (256.668 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomskog i privrednog razvoja (130.000 KM) i organizacijama i udruženjima u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite (121.500 KM).

Tekući grantovi sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima su dodijeljeni sportskim klubovima na području Opštine kroz realizaciju Programa sportskih aktivnosti na području opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu (353.696 KM) i JU KSC „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad za redovne aktivnosti i organizaciju manifestacija (175.066 KM).

Tekući grantovi organizacijama i udruženjima iz oblasti zdravstva se odnose na grantove za sufinansiranje primarnog nivoa zdravstvene zaštite dodijeljene JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad (99.000 KM), a ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji se u najvećem iznosu odnose na sredstva dodijeljena Vatrogasnom društvu (135.000 KM).

Kapitalni grantovi neprofitnim subjektima u zemlji se najvećim dijelom odnose na grantove dodijeljene etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima - srpskim pravoslavnim crkvenim opštinama (111.700 KM), u oblasti obrazovanja, nauke i kulture (16.200 KM) i neprofitnim subjektima u zemlji - Vatrogasno društvo (29.965 KM).

Za dodjelu sredstava granta na osnovu zaključaka načelnika Opštine Mrkonjić Grad nije donesen interni akt kojim bi se definisali kriterijumi i uslovi za ostvarivanje prava na dodjelu. Pojedini korisnici sredstava granta nisu podnosili izvještaje o utrošku primljenih sredstava, što nije u skladu sa članom 8. Odluke o izvršenju Rebalansa budžeta Opštine Mrkonjić Grad za 2021. godinu.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova se odnose na doznake građanima (1.796.752 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite (290.068 KM).

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine se odnose na doznake za razne vidove socijalnih davanja po osnovu prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 37/12, 90/16, 94/19, 42/20 i 36/22), odnosno najvećim dijelom se odnose na tekuće isplate šticecima JU Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad za stalnu novčanu pomoć, dodatak za pomoć i njegu drugog lica, jednokratne novčane pomoći i ostale tekuće doznake ustanovama socijalne zaštite (1.166.782 KM). Pored navednih davanja, ove doznake se odnose i na tekuće pomoći porodicama poginulih boraca i ratnih vojnih invalida (118.980 KM), učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (315.837 KM), za pronatalitetnu politiku (97.513 KM), penzionerima i nezaposlenima i ostale tekuće doznake građanima (97.270 KM).

Tekuće pomoći porodicama poginulih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata se dodjeljuju na osnovu Odluke (Skupštine opštine) o dopunskim pravima boraca, ratnih vojnih invalida i porodica poginulih boraca odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske od 26.02.2021. godine, a pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture se u najvećem dijelu odnose na stipendije (180.000 KM) i prevoz za talentovane učenike osnovnih i srednjih škola (75.465 KM), na osnovu zaključaka načelnika opštine i skupštinske Odluke o stipendiranju studenata prvog ciklusa na visokoškolskim ustanovama u školskoj 2020/2021. godini.

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju od strane JU Centar za socijalni rad se najznačajnijim iznosima odnose na doznake za smještaj šticecnika (246.552 KM) i hraniteljskim porodicama za smještaj šticecnika (25.668 KM).

Rashodi po sudskim rješenjima se odnose na rashode za usluge vještačenja i za naknadu štete od divljači.

Transferi između različitih jedinica vlasti se najvećim dijelom odnose na transfer Opštine prema Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za uplatu doprinosa korisnicima JU Centra za socijalni rad (47.674 KM) i transfere entitetu (30.111 KM), od kojih se najznačajniji iznos od 20.000 KM odnosi na povrat novčanih sredstava Agenciji za bezbjednost saobraćaja Republike Srpske, po osnovu nerealizovanog ugovora o sufinansiranju projekta za unapređenje bezbjednosti saobraćaja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **priznavanje rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga vrši u skladu sa članom 93. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, odnosno paragrafom 7 (b) i 99. MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja,**
- **internim aktom definišu pravila i kriterijumi za dodjelu sredstava granta.**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 2.903.652 KM, a odnose se na izdatke na fondu 01 (2.549.132 KM), fondu 03 (339.086 KM) i fondu 04 (15.434 KM), a čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu (2.391.816 KM), izdaci za otplatu dugova (432.739 KM) i ostali izdaci (79.097 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu se odnose na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (1.056.641 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (1.082.301 KM), nabavku postrojenja i opreme (195.237 KM), izdatke za nematerijalnu proizvedenu imovinu (32.954 KM) i izdatke za zalihe materijala, robe i sitnog inventara (24.683 KM).

Najznačajniji izdaci na fondu 01 se odnose na ulaganja u putnu infrastrukturu (678.708 KM), vodosnabdijevanje (224.488 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju objekata obrazovnih i naučnih institucija (865.203 KM) u okviru kojih se najznačajniji iznos od 715.627 KM odnosi na realizaciju projekta energetske efikasnosti zgrade srednjoškolskog centra.

Izdaci na fondu 03 u iznosu od 339.086 KM se odnose na sanaciju zgrade srednjoškolskog centra finansiranu donatorskim sredstvima Republike Srbije po Odluci o prihvatanju donatorskih sredstava Vlade Republike Srbije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 93/20) i Sporazumu o finansiranju projekata donatorskim sredstvima u okviru mehanizma saradnje po Sporazumu o uspostavljanju specijalnih paralelnih odnosa između Republike Srpske i Republike Srbije zaključenog sa Vladom Republike Srpske - Ministarstvom finansija (tačka 6.1.1.1. izvještaja).

Izdaci na fondu 04 u iznosu od 15.434 KM su iskazani po osnovu neutrošenih sredstava sa računa sredstava sukcesije i privatizacije Ministarstva finansija Republike Srpske, po Odluci o usmjeravanju sredstava za izgradnju lokalne putne infrastrukture opštini Mrkonjić Grad iz 2018. godine.

Izdaci za otplatu dugova su iskazani po osnovu otplate glavnice primljenih zajmova u zemlji (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

Ostali izdaci se odnose na ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazane po osnovu refundacija naknade plate za porodijsko odsustvo (73.335 KM) i naknade plate za vrijeme bolovanja zaposlenih (5.762 KM) od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

Na fondu 01 u obrascu PIB iskazan je pozitivan budžetski rezultat (suficit) u iznosu od 919.799 KM, kao razlika između bruto budžetskog suficita (2.641.285 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu (1.721.486 KM). Iskazani suficit rezultat je razlike između budžetskih prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu (12.282.091 KM) i budžetskih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu (11.362.292 KM).

U PIF-u je iskazan suficit u iznosu od 919.811 KM (919.799 KM fond 01 i 12 KM fond 03) kao razlika između prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu u iznosu od 12.636.623 KM (12.282.091 fond 01, 339.098 KM fond 03 i 15.434 KM fond 04) i rashoda i izdataka

za nefinansijsku imovinu u iznosu od 11.716.812 (11.362.292 KM fond 01, 339.086 KM fond 03 i 15.434 KM fond 04).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje kao razlika neto zaduživanja i neto primitaka od finansijske imovine i ostalih neto primitaka je u obrascu PIB i PIF iskazano u iznosu od 289.869 KM, u koji je uključen i iznos od 305.000 KM, koji predstavlja raspodjelu suficita iz ranijih perioda.

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju u obrascu PIB je iskazana je u pozitivnom iznosu od 1.209.668 KM, a odnosi se na razliku između iskazanih budžetskih sredstava u iznosu od 13.083.796 KM (uključujući namjenska sredstva iz ranijeg perioda) i iskazanih budžetskih rashoda i izdataka u iznosu od 11.874.128 KM i čini je suficit u iznosu od 919.799 i neto finansiranje u iznosu od 289.869 KM.

Razlika u finansiranju u obrascu PIF je iskazana u pozitivnom iznosu od 1.209.680 KM (1.209.668 KM fond 01 i 12 KM fond 03), a odnosi se na razliku između iskazanih budžetskih sredstava u iznosu od 13.438.328 KM i iskazanih budžetskih rashoda i izdataka u iznosu od 12.228.648 KM i čini je suficit u iznosu od 919.811 i neto finansiranje u iznosu od 289.869 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 13.099.944 KM, a odnose se na poreske i neporeske prihode, grantove, transfere između različitih jedinica vlasti (za koja su objašnjenja navedena u tački 6.1.1.1. ovog izvještaja), kao i prihode obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 779.131 KM, a odnose se na prihode obračunskog karaktera (655.370 KM), prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa iskazane u negativnom iznosu od 332.381 KM i prihode obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (456.142 KM).

Prihodi obračunskog karaktera se odnose na prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (339.846 KM) iskazane evidentiranjem naplaćenih spornih potraživanja za koje je prethodno izvršena korekcija vrijednosti, dobitke od prodaje zemljišta (191.022 KM), pomoći u naturi (127.490 KM) iskazane po osnovu učešća UNDP BiH u projektu povećanja energetske efikasnosti zgrada srednjoškolskog centra i JU Centar za socijalni rad i ostale prihode obračunskog karaktera iskazane u negativnom iznosu od 2.988 KM, koji se odnose na nenaplaćene prihode nižih budžetskih korisnika.

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa su iskazani u negativnom iznosu kao rezultat evidentiranja više naplaćenih od nastalih poreskih prihoda u toku 2021. godine, a koji se odnose na prihode evidentirane po osnovu Izvještaja iz jedinstvene poreske evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima i doprinosima za period 01.01-31.12.2021. godine Poreske uprave Republike Srpske (267.029 KM) i naknade koje se evidentiraju u poslovnim knjigama Opštine - neporeske prihode čija je naplata u nadležnosti Opštine (65.352 KM).

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti se odnose na izgradnju stadiona Luke finansiranu od strane Vlade Republike Srbije (391.166 KM) i naplaćena sporna potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (64.976 KM) po osnovu refundacije naknade plate za bolovanja.

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 12.068.297 KM, a čine ih tekući rashodi u iznosu od 9.236.513 KM, rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 2.743.301 KM, kao i transferi između različitih jedinica vlasti u iznosu od 88.483 KM.

Rashodi obračunskog karaktera se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu amortizacije (2.599.939 KM), nabavnu vrijednost realizovanih zaliha (24.683 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (29.899 KM) i date pomoći u naturi (87.990 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije su evidentirani na osnovu obračunate amortizacije zgrada i objekata, opreme, investicione imovine i nematerijalne proizvedene imovine.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine nastali su po osnovu korekcije poreskih i neporeskih potraživanja po Izvještaju iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske u iznosu od 20.509 KM i otpisa potraživanja po osnovu naknada za neporeske prihode čija je naplata u nadležnosti Opštine (9.390 KM).

Date pomoći u naturi se odnose na sanitetsko vozilo ustupljeno bez naknade JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad, a nabavljeno u ranijem periodu iz donatorskih sredstava Vlade Republike Srbije.

6.2.3. Finansijski rezultat

Finansijski rezultat u Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2021. godine iskazan je u iznosu od 1.031.647 KM.

6.3. Bilans stanja

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Opštine na dan 31.12.2021. godine iskazana je u bruto iznosu od 102.500.450 KM, 34.020.459 KM ispravke vrijednosti i neto vrijednosti od 68.479.991 KM. Čine je kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja, dugoročna finansijska imovina i razgraničenja i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u bruto vrijednosti (3.975.938 KM), ispravke vrijednosti (2.302.865 KM) i neto vrijednosti (1.673.073 KM) i u cijelosti se odnosi na **kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja**.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 523.265 KM i odnose se na sredstva na transakcionim računima (522.931 KM) i sredstva u blagajni (334 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 18.854 KM po osnovu depozita uplaćenih komercijalnim bankama kao sredstvo obezbjeđenja Opštine za dugoročne kredite odobrene malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima u ranijem periodu, a koji dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto iznosu od 468.407 KM (bruto vrijednost u iznosu od 2.771.272 KM i ispravka vrijednosti u iznosu od 2.302.865 KM), a čine ih potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode u neto iznosu od 407.725 KM, potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana (56.193 KM) i ostala kratkoročna potraživanja u neto iznosu od 4.489 KM.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (bruto vrijednosti od 2.668.591 KM i ispravke vrijednosti od 2.278.866 KM) su evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene poreske evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima i doprinosima za period 01.01-31.12.2021. godine Poreske uprave Republike Srpske. Navedena potraživanja se evidentiraju na osnovu Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstva o primjeni MRS-JS 23-Prihodi od transakcija koje nisu

transakcije razmjene (porezi i prenosi), kao i na potraživanja za nenaplaćene neporeske prihode iskazane po osnovu podataka iz pomoćne evidencije Opštine (232.670 KM).

Ostala kratkoročna potraživanja (bruto vrijednosti 28.488 KM i ispravke vrijednosti od 23.999 KM) se u najvećem dijelu odnose na potraživanja od roditelja po osnovu naknade za boravak djece u JU Dječiji vrtić u iznosu od 3.333 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana u bruto i neto iznosu od 13.475 KM se najvećim dijelom odnose na kratkoročna razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva koje se refundiraju od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske (6.632 KM) i razgraničene troškove po osnovu obaveze iz Ugovora o medijaciji zaključenog sa ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banja Luka u ranijem periodu, a koji dopijevaju u 2021. godini u iznosu od 4.443 KM.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti su iskazana u bruto i neto iznosu od 649.072 KM, a najvećim dijelom se odnose na potraživanja od entiteta za poreze, doprinose i neporeske prihode po osnovu raspodjele na dan izvještavanja (25.396 KM), po osnovu refundacija za naknadu plata od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (10.472 KM), potraživanja po osnovu transfera od Ministarstva finansija Republike Srpske za rekonstrukciju OŠ „Ivan Goran Kovačić“ Mrkonjić Grad (500.000 KM) iz programa javnih investicija i za obveznice po osnovu poreskih obaveza izmirenih obveznicama od strane Ministarstva finansija Republike Srpske (56.029 KM).

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u bruto iznosu od 98.524.512 KM, ispravke vrijednosti u iznosu od 31.717.594 KM i neto vrijednosti u iznosu od 66.806.918 KM. Odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u neto iznosu od 6.888.666 KM (bruto iznos od 6.905.629 KM i ispravke vrijednosti od 16.963 KM), a odnosi se na bruto i neto vrijednosti dugoročnih plasmana u iznosu od 6.854.327 KM, neto vrijednosti dugoročnih potraživanja (21.380 KM) i dugoročnih razgraničenja (12.959 KM).

Dugoročni plasmani se odnose na akcije i učešća u kapitalu u drugim entitetima javnog sektora koji su pod kontrolom ili značajnim uticajem Opštine, odnosno u JU Centar za socijalni rad (2.000 KM), JU KSC „Petar Kočić“ (67.926 KM), Agencije za privredni razvoj (10.000 KM), JZU Dom zdravlja (3.190.372 KM) u kojima Opština ima učešće u kapitalu od 100% i kontrolisanih entiteta KP „Park“ Mrkonjić Grad (953.084 KM) i preduzeća „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad (2.613.246 KM), sa učešćem Opštine u kapitalu navedenih kontrolisanih entiteta od 61%, odnosno 89,7%.

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2021. godinu povećana je vrijednost dugoročnih plasmana u iznosu od 5.092 KM za efekat konsolidacije finansijskih izvještaja entiteta JU KSC „Petar Kočić“, Agencije za privredni razvoj, KP Park a.d. Mrkonjić Grad i „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad, ali nije izvršeno uključivanje neto imovine, odnosno kapitala iz bilansa stanja JZU Dom zdravlja u skladu sa članom 123. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/16, 115/17 i 118/18 - tačka 6.3.3. izvještaja).

Dugoročni zajmovi u iznosu od 12.607 KM se odnose na potraživanja po depozitima uplaćenim u ranijem periodu komercijalnim bankama kao sredstava obezbjeđenja kredita odobrenih od strane banaka malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima u skladu sa Programom podsticaja o stimulativnom kreditiranju (tačka 6.1.1.2. i 6.3.1.1. izvještaja).

Dugoročna potraživanja u iznosu od 21.380 KM se odnose na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja evidentirane prema

Izveštaju Poreske uprave Republike Srpske iz jedinstvene poreske evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima i doprinosima za period 01.01.-31.12.2021. godine.

Ostala dugoročna potraživanja u bruto i neto iznosu od 16.963 KM se odnose na korigovana potraživanja po zadržanim depozitima od strane NLB Banke a.d. Banja Luka za nenaplaćene kredite od korisnika, prema Programu podsticaja o stimulativnom kreditiranju.

Dugoročna razgraničenja u iznosu od 12.959 KM se odnose na dugoročno razgraničene rashode evidentirane po osnovu duga za utrošenu električnu energiju u skladu sa zaključenim Ugovorom o medijaciji sa ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banja Luka u ranijem periodu.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u neto iznosu od 59.918.252 KM (bruto iznos od 91.618.883 KM i ispravka vrijednosti u iznosu od 31.700.631 KM), a najvećim dijelom se odnosi na neto vrijednost proizvedene stalne imovine (40.869.535 KM), neproizvedene stalne imovine (17.563.108 KM) i nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi (1.483.989 KM).

Proizvedena stalna imovina se najvećim dijelom odnosi na neto vrijednosti zgrada i saobraćajnih, vodovodnih i drugih objekata (40.036.459 KM), postrojenja i opreme (674.981 KM) i investicione imovine (99.581 KM).

Neto vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom čine saobraćajni objekti (20.331.934 KM), poslovni objekti i prostori (12.436.875 KM) i ostali objekti - sportski, vodovodi i spomenici (6.877.668 KM).

Postrojenja i oprema neto vrijednosti se najvećim dijelom odnosi na opremu za obrazovanje (319.282 KM), komunikacionu i računarsku opremu (154.858 KM), rashladnu i zaštitnu opremu (88.142 KM) i prevozna sredstva (52.202 KM).

Investiciona imovina je iskazana po osnovu poslovnih prostora izdatih u zakup u ranijem periodu.

Neproizvedenu stalnu imovinu čini vrijednost zemljišta (16.712.776 KM) i šuma (850.332 KM).

Zemljište se odnosi na poljoprivredno (6.281.275 KM), gradsko građevinsko (5.602.263 KM) i ostalo zemljište (4.829.238 KM). Vrijednost zemljišta u toku godine je povećana po osnovu nabavke (45.785 KM) i smanjena prodajom po ugovorima (124.788 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi se najvećim dijelom odnosi na zgrade i objekte u pripremi (1.465.377 KM), od kojih su najznačajnije vrijednosti ulaganja u stadion Luke (1.049.847 KM) i kanalizaciju u Baraćima (95.489 KM).

U toku 2021. godine vrijednost stalne imovine je povećana ukupno u iznosu od 2.920.961 KM, a najznačajnija povećanja se odnose na ulaganja u zgradu srednjoškolskog centra (740.288 KM), izgrađenih lokalnih puteva i ulica (687.146 KM), izgrađenih vodovoda na području Opštine (231.344 KM), kanalizacije u Rogoljima (213.047 KM) i ulaganja u Gradski stadion (398.733 KM).

Smanjenja nefinansijske imovine se najvećim dijelom odnose na smanjenje po osnovu obračunate amortizacije (2.599.938 KM), isknjižavanja neto vrijednosti sanitetskog vozila nabavljenog za potrebe JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad (87.990 KM) i otpisa opreme po izveštaju o popisu nabavne vrijednosti od 20.892 KM, ispravke vrijednosti 20.231 KM i sadašnje vrijednosti 661 KM.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Opštine je na dan 31.12.2021. godine iskazana u iznosu od 68.479.991 KM, a odnosi se na kratkoročne obaveze i razgraničenja, dugoročne obaveze i razgraničenja i vlastite izvore.

6.3.2.1. **Kratkoročne obaveze i razgraničenja**

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 1.764.220 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (565.503 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (246.647 KM), obaveze iz poslovanja (790.364 KM), obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (10.916 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (141.209 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (9.581 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze se najvećim dijelom odnose na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, a iskazane su po osnovu ugovora o kreditima zaključenim sa NLB Bankom a.d. Banja Luka iz 2012. godine (71.429 KM), Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka iz 2016. godine (268.632 KM) i Novom bankom a.d. Banja Luka iz 2020. godine (220.998 KM). Namjena dugoročnog kredita zaključenog u toku 2020. godine u iznosu od 1.000.000 KM je finansiranje putne infrastrukture, vodovodne i kanalizacione mreže i projekata energetske efikasnosti. Krediti su odobreni na periode od 10, sedam i šest godina. Po nalazu revizije kratkoročne finansijske obaveze su precijenjene, a dugoročne obaveze po zajmovima potcijenjene u iznosu od 35.414 KM, jer je dio dugoročnih obaveza po zajmovima primljenim od banaka sa stanjem na dan 31.12.2021. prenesen na obaveze po zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

Obaveze za lična primanja zaposlenih se odnose na obaveze za bruto plate i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi i kod nižih budžetskih korisnika za decembar 2021. godine.

Obaveze iz poslovanja se odnose na obaveze za nabavku roba i usluga (249.274 KM), za nabavku stalne imovine (330.837 KM), prema fizičkim licima (170.488 KM) od kojih se iznos od 98.729 KM odnosi na novčane pomoći po osnovu doznaka na ime socijalne zaštite i ostale obaveze (10.658 KM) za povrat sredstava ZP „Hidroelektrane na Vrbasu“ a.d. Mrkonjić Grad po osnovu prodaje zemljišta. Klasifikacija doznaka na ime socijalne zaštite u okviru ove pozicije nije u skladu sa članom 79., odnosno 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite se odnose na obaveze za subvencije u iznosu od 1.091 KM i obaveze za grantove u iznosu od 9.825 KM.

Kratkoročna rezervisanja i razgraničenja se najvećim dijelom odnose na kratkoročne razgraničene prihode iskazane po osnovu uplata građana za sufinansiranje izgradnje puteva (123.563 KM) i refundacije plata pripravnika od JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (9.900 KM) i ostala kratkoročna razgraničenja (6.789 KM), od kojih se iznos od 6.500 KM odnosi na prenesena novčana sredstava sa transakcijskog računa JZU Dom zdravlja u glavnu knjigu Opštine sa stanjem na dan 31.12.2021. godine, a prema instrukciji Ministarstva finansija Republike Srpske (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na obaveze za poreze i doprinose i neporeske prihode po zapisnicima iz poreskog knjigovodstva prema entitetu (2.614 KM) i jedinicama lokalne samouprave (6.996 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se klasifikacija kratkoročnih finansijskih obaveza i dugoročnih obaveza po zajmovima, odnosno obaveza za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova vrši u skladu sa članom 73., 77. i 81. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.2.2. Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 853.337 KM i u cijelosti se odnose na dugoročne obaveze po zajmovima.

Dugoročne obaveze po zajmovima se odnose na obaveze za glavnice dugoročnih kredita po ugovorima sa Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka u iznosu od 91.593 KM, odnosno Novom bankom a.d. Banja Luka u iznosu od 748.785 KM, kao i obaveze po Ugovorima o medijaciji zaključenim sa ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banja Luka u ranijem periodu u iznosu od 12.959 KM (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

Po nalazu revizije dugoročne obaveze po kreditu od Nove banke a.d. Banja Luka su potcijenjene, a kratkoročne finansijske obaveze precijenjene u iznosu od 35.414 KM (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

6.3.3. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu od 65.862.434 KM, a odnose se na trajne izvore sredstava (23.250.506 KM), rezerve (1.814.407 KM), finansijski rezultat ranijih godina (39.760.358 KM) i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 1.037.163 KM.

Trajni izvori sredstava se odnose na vrijednost imovine - zemljišta i šuma, koja ne podliježe obračunu amortizacije, utvrđene u ranijim obračunskim periodima (18.541.374 KM), bibliotečkih knjiga kod nižih budžetskih korisnika (241.317 KM) i akcija i učešća u kapitalu u zavisnim ili povezanim entitetima u iznosu od 4.223.383 KM. U Konsolidovanom Bilansu stanja sa stanjem na dan 31.12.2021. godine trajni izvori su uvećani u iznosu od 5.092 KM po osnovu efekata konsolidacije finansijskih izvještaja kontrolisanih entiteta JU KSC „Petar Kočić“, Agencije za privredni razvoj, KP „Park“ Mrkonjić Grad i „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad. Konsolidacijom nije obuhvaćena neto imovina/kapital iz finansijskih izvještaja JZU Dom zdravlja Mrkonjić Grad (tačke 6. i 6.3.1.2. izvještaja).

Rezerve se odnose na revalorizacije rezerve iskazane najvećim dijelom u iznosu od 1.808.763 KM po osnovu procjene vrijednosti objekata i opreme preduzeća „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad izvršene u toku 2012. godine, koji su Odlukom o prenosu prava svojine iz 2012. godine preneseni sa Vlade Republike Srpske u svojinu Opštine. U toku 2021. godine smanjene su u iznosu od 5.515 KM po osnovu prenosa dijela vrijednosti koji predstavlja razliku između istorijskog troška amortizacije (na istorijsku nabavnu vrijednost stalnih sredstava) i računovodstvenog troška amortizacije obračunate na revalorizovane vrijednosti stalnih sredstava, na finansijski rezultat tekuće godine, po osnovu procjene vrijednosti opreme, koja nije imala sadašnju vrijednost a bila je u upotrebi, izvršene u 2012. godini.

Finansijski rezultat ranijih godina se najvećim dijelom odnosi na vrijednost nefinansijske imovine prenesene sa trajnih izvora prema ranije važećim propisima i prenosa finansijskog rezultata iz tekuće godine. U toku 2021. godine smanjen je u iznosu od 630.454 KM po osnovu prenosa negativnog finansijskog rezultata iz 2020. godine.

Finansijski rezultat tekuće godine je iskazan u iznosu od 1.037.163 KM i predstavlja razliku između prihoda (13.099.944 KM) i rashoda (12.068.297 KM) u iznosu od 1.031.647 KM iskazanog u Bilansu uspjeha, korigovanog za amortizaciju revalorizacionih rezervi za tekuću godinu (5.515 KM).

6.3.4. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive Opštine sa stanjem na dan 31.12.2021. godine su iskazane u iznosu od 4.900 KM, a odnose se na primljene bankarske garancije kao sredstva obezbjeđenja izvršenja ugovora.

Pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive su sa stanjem na dan 31.12.2021. godine potcijenjene u najmanjem iznosu od 1.401.438 KM, jer Opština nije izvršila evidentiranja datih sredstava obezbjeđenja (mjenica) po dugoročnim kreditima od komercijalnih banaka.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive evidentiranje datih sredstava obezbjeđenja (mjenica) po dugoročnim kreditima od komercijalnih banaka vrši u skladu sa članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (11.713.487 KM), odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (9.567.355 KM), prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti (336.834 KM), odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti (2.231.003 KM) i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (432.739 KM).

Neto smanjenje gotovine na dan 31.12.2021. godine iznosi 180.776 KM, gotovina na početku obračunskog perioda iznosi 704.041 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda iznosi 523.265 KM.

Bilans novčanih tokova je sastavljen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je, prema paragrafu 15. c) i 38. MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, jer Opština nema značajnih neizvjesnosti u vezi sa istim.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjena je informacija da je u Opštini sa stanjem na dan 31.12.2021. godine vođeno 15 sudskih sporova (pokrenutih protiv i od strane Opštine), od kojih je 10 parničnih postupaka ukupne vrijednosti od 308.454 KM u kojima je Opština tužena strana i četiri parnična postupka u kojima je Opština tužitelj u iznosu od 264.870 KM.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2021. godinu sačinjene su Napomene za period 01.01-31.12.2021. godine, koje pružaju neophodne opšte podatke o Opštini i nižim budžetskim korisnicima, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, kao i dodatna pojašnjenja pojedinih pozicija u finansijskim izvještajima, u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Revizijski tim

Ljiljana Topić, s.r.

Ivana Mikić, s.r.